

RESERVED FOR: —
ABDULLA & Co., Ltd.
 173 NEW BOND ST. LONDON. W.I.

N-S-F

Draadlooze Telephonie

NEDERLANDSCHE SEINTOESTELLEN-FABRIEK

Speciale telefoon en luidsprekende telefoon-aanbieding der Nederlandsche Seintoestellen Fabriek Hilversum.

- Hoofdtelefoon
 2 x 2000 ohm forsch model . . . f 10 —
 2 x 1500 ohm veder gewicht . . . 11 —
 2 x 2000 ohm elegante uitvoering „ 14.50

De geluidsterkten met deze telefoons te behalen zijn gelijk aan die van de leidende telefoonmerken. Luidsprekende telefoons.

Het is niet gemakkelĳk een luidsprekende telefoon uit voorraad geleverd te krijgen!

Aarzelt niet te lang er eene bij de N. S. F. te betrekken.

- De „Claritone Baby” is een juweeltje onder de kleine luidsprekers prijs „ 42.50
 Claritone „Big Ben” prijs „ 80.—
 Geuilard le Las, de Fransche luidspreker die de Magnavox evenaart prijs „ 90.—

Binne kort de Magnavox onder ieders bereik! De N. S. F. is er in geslaagd voor Nederland een sensatioreele prijsdaling te bewerken door ledurfdre afname!

Voor den handel zeer aantrekkelijke condities.

Adres voor N. d. e. l. i. d. i. ð:

„Radio-Holland”, Tandjong Priok.

Adres v. or Den Haag:

„de N. S. F.” 2de Emmastr. 268, Tel. B. 233.

HILVERSUM

TELEF: NØ
 -1821-

-HOLLAND-

TEL: ADR
 -SIGNAL-

N. V. NED. „RADIO-INDUSTRIE”.
 BEUKSTRAAT 10 -- HAAG -- TEL. M. 3080

GEEFT

Radio-Concerten

met haar eigen station

P. C. G. G.

voor geheel Europa.

(Auteursrechten voor ontvangst en weergave in het publiek voorbehouden!)

LEVERT

Ontvangtoestellen

hiervoor, alsook voor Pers- en Beursberichten; en Radio-Concerten van den Eiffeltoren, London, Birmingham, Manchester, Levallois, Praag, New-York.

Onze complete serie van moderne Ontvangers met uitwisselbare CORONA-spoelen:

- type **DEKA**, (1 Det.) f 100.—
- type **DEKA EXTRA**, 1 D.T.; 1 H.F. „ 160.—
- type **DEKA DE LUXE**, 1 D.T.; 1 H.F.;
 1 L.F. „ 500.—
- type **DEKA SUPERIEUR**, 1 D.T.;
 2 H.F.; 2 L.F. „ 850.—
- type **L.F.B.** (L.F. versterker 400 voudig) „ 150.—
- Corona-spoelen à f 5.—, per serie . . „ 60.—

Bij type Deka de Luxe is 1 serie, bij type Deka Superieur 1 dubbele serie van 12 Corona's inbegrepen.

Onze **9**-jarige reputatie is uwe garantie!

Firma W. BOOSMAN

Instrumentmakers der Kon. Ned. Marine

Warmoesstraat 97 Amsterdam

Telef. 9103 N.

Levering van complete

ONTVANGTOESTELLEN

voor Radio telefonie en telegrafie.

Alle onderdeelen voor het zelf vervaardigen
van dergelijke toestellen.

SOCIÉTÉ FRANÇAISE RADIOÉLECTRIQUE LANGE POTEN 15^a, DEN HAAG.

Nieuwe types amateurtoestellen
Gecombineerde ontvanger-versterkers
Versterkers met hoogfrequentie-,
detectie- en laagfrequentie-elementen
in elke gewenschte combinatie
Fransche lampen.

Radio Inrichting Firma Ch. Velthuisen

Oude Molstraat No. 18 's-Gravenhage.
Tel. H. 2412. Radiofoon P. C. K. K.

Kantoren en Magazijnen
Juffrouw Idastraat 5. Postrek. 28376.

Depot der Varta Accumulatoren Fabrik Berlin.

Agent der S. G. Brown Ltd. te Londen.
Vertegenwoordiger der Hart & Hegeman Mfg. Co. U. S. A

Wij ontvingen:

NUT MEG

variabele condensatoren cap. 1/1000 mfd. 43 platen,
prijs zonder knop voor inbouw f 10.40, knoppen
hiervoor f 1.25, met schaalverdeling f 2.20.

Verschenen de VIERDE herziene druk van

Het Draadloos Amateurstation

DOOR J. CORVER

Prijs: ingenaaid f 3.75,
gebonden „ 5.—.

Alom bij den Boekhandel verkrijgbaar en tegen
inzending van het bedrag bij den Uitgever
N. VEENSTRA, Laan van Meerdervoort 30,
Den Haag.

I E T S N I E U W S !

OP HET GEBIED VAN ACCU-LADEN

Behalve onze bekende mechanische- en electrolytische gelijkrichters brengen wij thans een **KLEINE ROTEERENDE GELIJKRICHTER** volgens een geheel nieuw systeem, speciaal geschikt voor radio-doeleinden.

Deze nieuwe gelijkrichter is voorzien van een transformator, ampère-meter, regelweerstand en uit-schakelaar en wordt geleverd in 2 typen, n.l.:

Type A. voor het laden van 4 Volts accu's met max. 3½ Amp.

Type B. voor het laden van 6 Volts accu's met max. 5 Amp.

De prijs bedraagt geheel compleet voor type A. f 55.—; voor type B. f 65.—.

Beschrijving en afbeelding wordt op aanvraag gratis toegezonden, terwijl vanaf heden bij ons steeds een apparaat in bedrijf is te zien.

CEB - DEN HAAG - LAAN VAN MEERDERVOORT 30 - TEL. M. 5277.

RADIO-EXPRES

DIT BLAD VERSCHIJNT IEDEREN DONDERDAG.

De abonnementsprijs bedraagt, bij vooruitbetaling, f 2.— per halfjaar voor het binnenland en f 3.— voor het buitenland. Voor leden der Nederlandsche Vereeniging voor Radio Telegrafie is de abonnementsprijs per halfjaar f 0.75 voor het binnenland en f 1.75 voor het buitenland, eveneens bij vooruitbetaling te voldoen.

Uitgave van N. VEENSTRA, Laan van Meerdervoort 30, den Haag, Tel. Marnix 2112

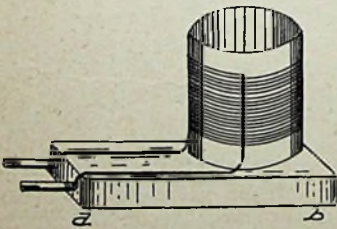
Telefonie-ontvangst op inductief toestel.

De allereerste voorwaarde voor goede telefonie-ontvangst op een inductief toestel, dus bijv. op een ontvanger met drie honingraatspoelen, hebben wij besproken in het artikel in ons vorig nummer.

Die voorwaarde is: nauwkeurige antenne-afstemming.

Wanneer men dat artikel, dat het beginsel bevat, waarom alles draait, nog eens overleest, zal men zien, dat die nauwkeurige antenne-afstemming wordt bepaald met genereerende lamp. Dat is alweer een reden, waarom een goed toestel steeds moet *kunnen* genereren.

Gaat dat met de kleine spoelen wat moeilijk, dan make men voor de terugkoppeling bij kleine golven het ook in het Draadloos Amateurstation aanbevolen extra-spoeltje, dat wij hier nog eens afbeelden. Het moet in den spoel-

houder op het honingraattoestel gestoken kunnen worden en de afstand a b moet zóó lang zijn, dat het spoeltje binnen in de secundaire kan worden gebracht. Een goede maat voor alle golven van 200—800 meter is: 60 windingen op een kokertje van $3\frac{1}{2}$ c.M. diameter met $2\frac{1}{2}$ c.M. omwonden lengte, zoodat draad moet worden gebruikt, dat met de isolatie ongeveer 0.5 millimeter dik is.

Een voordeel van het bezit van zoo'n extra-spoeltje is nog, dat men bij de kleinere golven vrijer is in zijn keuze van een primaire spoel. Men behoeft nu toch geen honingraatspoel als terugkoppeling te benutten.

Vóór en na ons laatste artikel is ons in talloze brieven gevraagd: maar kunt u niet een lijstje geven, dat *precies* de spoelen aanduidt, die voor primair, secundair en tertiair (terugkoppeling) voor bepaalde golven noodig zijn?

Neen, dat kan *niet*. Ten minste niet zoo, dat men er *precies* op kan afgaan.

In de eerste plaats zijn dezelfde spoelnummers van verschillende fabrikanten lang niet even groot. Spoelen met grooteren inwendigen diameter hebben grootere zelfinductie en halen dus grootere golven. Nu is het heel jammer, dat zoo ontelbaar veel fantasie-maten in den handel zijn gebracht. Maar dat is nu eenmaal zoo.

Maar al zouden alle spoelen en condensatoren volmaakt gelijk zijn, dan nóg zou het niet mogelijk wezen, een voor alle willekeurige toestellen geldig staatje te geven, omdat de antennes zoo sterk verschillen. Het eenige wat zich voor een bepaalde soort spoelen *precies* laat aangeven, is de secundaire afstemming. Dat is geschied in het staatje op bladz. 88 Dr. Am. St. De moeilijkheid zit echter altijd in de primaire afstemming en die is wegens de zeer uiteenlopende antennes niet voor ieder passend op te geven.

Maar nu er zoo wanhopig om wordt gevraagd, laten wij hier een lijstje volgen, dat men althans als ruwe handleiding kan aannemen:

Golfl.	Prim.	Sec.	Terugk.
200— 400	25	35	00
300— 550	35	50	00
400— 900	50	75	00
700— 1.800	100	150	75
1.500— 3.500	200	250	150
3.000— 5.500	300	400	250
4.000— 8.000	500	600	300
7.000—14.000	750	1000	400
10.000—23.000	1250	1500	500

In dit staatje is met 00 het boven afgebeelde extra-spoeltje bedoeld.

Op een kleine antenne (15 meter of korter) zal men bij de primaire spoel den condensator *parallel* moeten gebruiken; op een groote antenne serie.

Gerekend is op Forestspoelen en condensatoren prim. en sec. van 0.001 microfarad maximum.

Overigens is vrijwel altijd met een volledig stel spoelen meer dan één goede combinatie te maken voor eenzelfde golf. Men denke dus niet, dat wat niet met dit staatje overeenstemt, beslist verkeerd zou wezen.

Degene, die aan draadlooze wil doen, moet bedenken, dat hem nu eenmaal niet alles als gesneden koek kan worden voorgezet. Als hij goed effect wil hebben, *moet* hij zelf eens wat probeeren. Heeft hij daar geen lust in, welnu, dan is de draadlooze voor hem ook geen geschikte liefhebberij.

Opening van den dienst Nederland—Indië.

Volgens een bericht uit Indië wordt de radioverbinding Nederland—Indië Zaterdag 5 Mei officieel geopend. In Indië zal dit met eenige plechtigheid geschieden. Aangekondigd is de verzending van een openingstelegram van den landvoogd aan H. M. de Koningin.

Intusschen ontving j.l. Maandag reeds de heer R. A. van Sandick te

Muzikale Omroep.

Uit te zenden met den zender van P. C. G. G., den Haag.
Golflengte 1070 meter.

PROGRAMMA VOOR DONDERDAG 10 MEI 1923.

Aanvang 9 uur n.m.

(Nadruk zonder bronvermelding verboden).

Mevrouw SIETSKES HES—BOLTEN, Zang.

Mevrouw ALICE DE LEEUW—VAN BIENEN, Piano.

1. Ueber Nacht	Wolff.
2. Verborgtheit	Wolff.
3. Feldeinsamkeit	Brahms.
4. Die Mainacht	Brahms.
5. Phidilé	Duparc.
6. Morgen	Strausz.
7. Nachtgang	Strausz.
8. Ewige Liebe	Brahms.
9. Jonge Liefde	G. Mann.

's Gravenhage, die zijn 25-jarig jubileum als secretaris van het Kon. Inst. van Ingenieurs heeft gevierd, een te Sambeek voor hem ontvangen telegram van den Indischen Directeur van Gouvernementsbedrijven, Roelofsen, waarin vermeld stond, dat de gelegenheid tot verzending van dit telegram was geboden door het proefdraaien van den in Indië gebouwd grooten booglampzender op Malabar.

Naar aanleiding hiervan vernamen wij bij informatie, dat het telegram aan Ir. van Sandick in werkelijkheid niet met den booglampzender is overgebracht, maar met den hoogfrequentie-machine-zender van Telefunken.

Wel is de booglampzender ongeveer drie weken geleden voor het eerst hier te lande gehoord, op 9000 meter golflengte, werkende met contrasein. De zender werkte toen ongeveer 3 uur en gaf signalen, die zeker niet sterker waren dan van den machine-zender, otschoon gemeld werd, dat de antennene-energie 2½ maal grooter was. Maandag 30 April is de boogzender weer te Sambeek gehoord met zelfde sterkte.

Het aangekondigde telegram aan H. M. de Koningin wil men a.s. Zaterdag te 11 uur v.m. uit Indië verzenden, dat is te 4 uur 's nachts hier, een tijd dus, niet vallende in de gemeenschappelijke nachturen. Zeker

verkeer is er op dien tijd niet, al zijn en de machine en de booglamp zelfs tusschen 8 en 9 uur v.m. hier te lande wel soms neembaar.

De openstelling van de radioverbinding voor den openbaren dienst heeft plaats a.s. Maandag 7 Mei. Hoofdzakelijk zullen de gemeenschappelijke nachturen worden gebruikt. Telegrammen voor Indië, die alle gaan over Amsterdam, zullen dan des avonds door Amsterdam naar Kootwijk worden doorgegeven voor zoover blijkt, dat die per radio kunnen worden overgebracht. Voor zoover dit niet het geval is, worden de telegrammen per kabel verzonden. Voor het publiek zal geen gelegenheid bestaan om verzending per radio te verlangen, wel om bepaald verzending per kabel te vragen.

Kootwijk werkt voorloopig nog steeds zonder toerenregelaar. Deze wordt in den loop dezer maand in zijn geheel verwacht en kan half Juni ingebouwd zijn. Bovendien wordt te Nijmegen een turbogenerator met stoomregulateur geïnstalleerd om de spanning van het overlandnet, dat Kootwijk van energie voorziet, zoo constant mogelijk te houden. Deze maatregelen om den toon constant te houden, zijn speciaal voor het verkeer met Amerika van belang.

Telefonie-ontvangst op kristal.

Naar aanleiding van het artikel in Radio-Expres van D. V. te Blo. heeft ook de heer G. A. de Vries te Rossum getracht wat te bereiken is met ontvangst van telefonie op kristal. Hij schrijft:

Ik benut een antenne van 2×60 Meter hoogte $17\frac{1}{2}$ Meter, boven alles uit; en een honingraattoestel. De Seibt detector welke ik gebruikte met 3 kristallen, is heel eenvoudig geschakeld, in serie met de telefoon, samen parallel op den sec. cond. van een inductief honingraattoestel.

Ik hoorde 2 LO en 2 ZY heel goed, spreken te volgen, muziek heel zuiver. P C G G was ook duidelijk te hooren, muziek goed, doch spreken niet te verstaan.

FL was niet zoo goed, wat te verklaren is, doordat mijn antenne O. W. staat. Ik hoop dat mijn succes anderen opnieuw zal aanmoedigen, kristalontvangst te beproeven.

De Ducon in de praktijk.

De heer A. G. T. Keukens te Gilze meldt, dat hij sinds Maart (Radio-nieuws over de Ducon) zeer geschikt ontvangst op één der draden van het lichtnet, zelfs met den condensator der primaire spoel parallel. Sommige stations kwamen zelfs sterker door dan op antenne (een draad van 40 M., waarvan 30 M. op 8 M. hoogte boven den grond). Vermelding verdient het feit, dat we hier electrisch licht hebben van de Noord Brab. electr. Mij. met bovengrondsch lichtnet. Bovendien moet aangesloten worden de nuldraad, daar de andere een potentiaal verschil heeft met de aarde van 220 volt. Verbinding met de nulleiding geeft absoluut geen geluid door de wisselstroom frequentie, terwijl de andere draad met condens. in serie ook in den nulstand hinderlijk gebrom gaf. Deze mededeeling zal ook andere, speciaal Brabantsche, amateurs wel interesseeren.

Vonkjes uit de Radiowereld.

Bij de in Maart gehouden artillerie-oefeningen in Ned.-Indië, zijn voor het eerst de daarbij dienende vliegtuigen met draadloze telefonie en telegrafie uitgerust geweest. De proeven hadden succes.

Wij vernemen, dat de Wereldradio-trust (Radio-corporation, Marconi, Soc. Française en Telefunken) gezamenlijk een station willen oprichten in Brazilië met een reusachtige antenne, gedragen door 24 masten van 250 meter hoogte.

Het Londensche omroepstation 2 LO is, naar Dinsdagavond draadloos werd medegeleed, verplaatst naar Savon Hill, Thames Embankment waar te voren het bureau al was. De nieuwe studio is driemaal zoo groot. waardoor het mogelijk zal zijn zelfs de uitgebreidste orkesten onder te brengen.

Maandag 16 April heeft Londen 2 LO na 11 uur Greenwich des avonds een proef gedaan, waarbij muziek, die voor het omroepstation te Glasgow werd gemaakt, langs de telefoonlijnen naar Londen werd overgebracht en daarna weer draadloos uitgezonden.

Van deze proeven werd gebruik gemaakt om tevens na te gaan of amateurseinen op 200 meter te zelfdertijd den omroep zouden storen. Dat bleek absoluut niet het geval.

De Engelsche bond van schouwburgdirecteuren heeft zijn leden geadviseerd, geen vergunning meer te geven voor het radiotelefonisch rondzenden van uitvoeringen.

Sedert 17 Maart is geen bericht meer ontvangen van Amundsen's poolschip *Maud*. Men onderstelt, dat dit in verband staat met het niet meer ondergaan van de zon aan de pool sedert het begin der lente. In dat geval zal vóór den herfst wel heelmaal geen bericht meer verwacht kunnen worden.

In de prefectuur van politie te Parijs is een afdeling opgericht, van waar door middel van het systeem-Belin photographiën en vingerafdrukken van misdadigers en hun antecedenten overgeseind kunnen worden door draadlooze telegrafie.

Sinds eenigen tijd zijn aan boord van groote Engelsche schepen o.a. de *Majestic*, installaties aangebracht voor draadlooze snel-telegrafie.

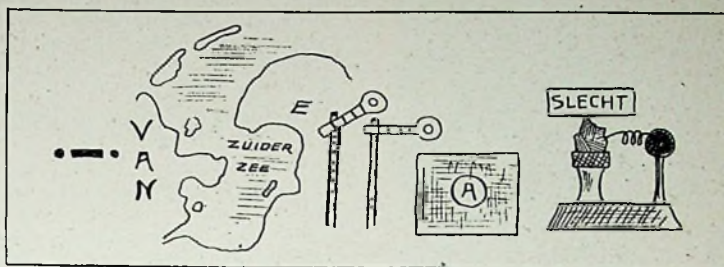
Radio-Concert

op Zondag 6 Mei van 3.20—6 uur n.m. door het radio-station P C G G van de N. V. Ned. Radio-Industrie den Haag op een golflengte van 1070 meter.

1. Stars and Stripes, Sousa. 2. Selectie Tjeffland, d'Albert. 3. Estudiantina, wals, Waldteufel. 4. Selectie Martha, Tavan. 5. Amoretten reigen, Fucik. 6. Margaretha, wals, Verhagen. 7. Electric Girl, Helmburg-Holmes. 8. Aubade à Ninon, Lacombe. 9. Potpourri: Aus Schuberts 1e Skizzenbuch, Urbach. 10. Si tu le voulais,

Radio-Rebus No. 3.

Prijs uitgelooft door de Fa. Velthuisen, den Haag.

De firma Ch. Velthuisen, den Haag, heeft het bedrag van f 10.— bij haar besteed door één der vorige prijswinnaars, opnieuw als prijs voor een rebus ter beschikking gesteld.

Men weet, dat alleen abonné's op Radio-Expres aan den wedstrijd kunnen deelnemen. De prijs zal ditmaal in geld worden uitgekeerd aan den goeden oplosser van bovenstaande rebus no. 3, of als er meer goede

oplossers zijn onder hen worden verloof. Om mede te dingen, moeten de oplossingen Woensdag 9 Mei vóór 12 uur 's middags zijn ingekomen bij het Bureau van Radio-Expres, Laan van Meerdervoort 30, den Haag.

Met genoeg constateeren wij, dat niet alleen bij de abonné's, maar blijkens deze gift der firma Velthuisen, ook bij de adverteerders belangstelling bestaat in onze wedstrijden.

Tosti. 11. Cairo, one step, Fletcher. 12. Radio Marsch, Voorthuizen.

Deze orchestnummers worden afgewisseld door pathéfoonplaten.

De firma Velthuisen, alhier, verzoekt mede te deelen dat hare wekelijkse telefonieproeven voorloopig gestaakt zullen worden, daar het station P C K K wordt voorzien van een krachtigen zender volgens het systeem Idz. Deze verandering zal ca. 3 à 4 weken duren.

Vragenrubriek. Honselersdijk.

J. v. d. B. — Dank voor uwe mededeelingen.

De door u bedoelde versterker is een laagfrequentversterker, welke oorspronkelijk werd gebouwd voor aard-telefonie, vandaar het steekcontact gemerkt „Etel” (Erd-telegraphie).

Rotterdam.

P. C. B. — Hoeveel maal sterker uw ontvangst zal worden door uw antenne $4\frac{1}{2}$ maal langer te maken, kunnen we niet voorspellen. Het is lang niet altijd zeker dat de ontvangst veel verbeterd. Als de draad overal geheel vrij hangt is echter wel verbetering te verwachten. Voor de korte golven der Engelsche stations is uw bestaande ontvanger alleen geschikt te maken door op de primaire een aftakking met dooideindcontact te maken. Mogelijk echter lukt de ontvangst nu reeds als u den draaicondensator serie schakelt in de antenne. Mogelijk moet ook de klein-

ste aftakking der terugkoppelspoel worden verkleind en een draaibare terugkoppelspoel werkt altijd fijner. Zeker is, dat losse spoelen als honingraatspoelen veel voor hebben, omdat men dan voor geen enkele golflengte verlegen zit of wijzigingen moet aanbrengen. Men verwisselt enkel de spoelen.

M. H. — In een gewone telefoon moet de trilplaat van magnetisch metaal zijn, zoodat daar mica onbruikbaar is. Op een inductieven ontvanger kunt u zonder schade de accu aarden. Met Fransche lampen zullen roostercondensatoren in uw laagfreq. versterker geen verbetering geven. Verhoging der plaatspanning boven 50 volt, bijv. tot 80 à 90 zal wel iets geven.

K. B. — Dat 0 J A een Fransch station zou zijn, was inderdaad een drukfout. Dit moest zijn: Finsch. Uw mededeeling, dat het Helsingfors is, klopt daarmee. Het gebruik van één regelweerstand voor twee parallel brandende lampen is altijd gevaarlijk voor de overblijvende lamp bij uitschakeling der eerste. Dat is daarom foutieve montage en ook nooit in R.-N. aangegeven.

Zeist.

Dr. W. — Dat op de door u toegepaste manier versterking zou worden verkregen lijkt ons onwaarschijnlijk. Wanneer de ontvangst met de door u aangegeven schakeling werkelijk krachtiger wordt, komt dit ver-

Een radio-veteraan.

Wij brengen ditmaal een foto van een zeer bekende figuur in de radio-wereld. De heer L. A. Bakhuis te 's-Gravenhage zit hier te midden van zijn toestellen, ontvanger met hoog- en laagfrequentversterkers, golfmeter, raamantenne, batterijen en spoelen.

Een groot deel van die apparaten is zelf gemaakt of voor eigen doel omgebouwd. De heer Bakhuis behoort tot de oude garde onder onze amateurs; dat ziet men ook aan de straalspoel, die aan den muur hangt en waarmee in den tijd der vonkzender-tjes zoo fraaie proeven waren te doen.

Verscheidene malen is de heer Bakhuis lid geweest van het hoofdbestuur der Ned. Ver. voor Radiotelegrafie, de eerste jaren in de functie van penningmeester. Maar niet alleen als handig knutselaar en als liefhebber was hij met de radiotelegrafie in aanraking. Door zijn vroegere positie aan het departement van Koloniën is hij met den heer le Roy één dergenen geweest, die hun stuwkracht hebben gezet achter de tot stand koming der directe radioverbinding met Indië.

Op de bijeenkomsten der afdeling den Haag mist de heer Bakhuis zelden en als men hem thuis niet aan zijn toestellen vindt of bezig met fotografie, op welk gebied hij ook een expert is, dan is de kans groot, dat hij aan zijn draaibank staat en een nieuwigheid onder handen heeft.

moedelijk door een toevallig afstem-effect. Hetzelfde resultaat moet echter bij juiste afstemming op de gewone wijze ook te verkrijgen zijn.

Den Haag.

R. G. P. v. B. — Schema's voor demonstratie-zendertjes vindt u in „Het Draadloos Zendstation voor den Amateur". Dit werk is in de bibliotheek der Ned. Ver. voor Radio-Telegrafie.

Hengelo.

H. L. S. — Aan storingen, veroorzaakt door in de nabijheid opgestelde motoren valt in 't algemeen weinig te doen. Waar de storingen eerst gedurende den laatsten tijd optreden, zouden wij u in overweging willen geven de bedoelde motoren nog eens nauwkeurig na te laten zien.

Het is natuurlijk niet gunstig dat de antenne juist over dat gedeelte uwer inrichting loopt waar de motoren opgesteld zijn, doch of opstelling der antenne in een andere richting afdoende zal helpen is ook niet met zekerheid te zeggen. Dit, of raanontvangst, is overigens het eenige wat te probeeren valt.

Amsterdam.

W. V. — Een variabele roostercondensator zal u niet veel voordeel geven, doch wanneer u met een hoogvacuumlamp werkt, verdient het wel aanbeveling over den roostercondensator een lekweerstandje te schakelen.

Zaklantaarnbatterijtjes van goede kwaliteit zijn zeer goed bruikbaar als hoogspanningsbatterij en hebben het voordeel dat ze gemakkelijk uitgewisseld kunnen worden.

Een cellen-schakelaar aan de hoogspanningsbatterij heeft vooral nut bij gebruik van laagvacuumlampen.

Een adres ten uwent voor opleiding als radio-telegrafist is o.m. de Telegrafieschool Sarphatistr. 2.

H. D. F. — Uit uw mededeelingen blijkt, dat de toevoerleidingen naar uw terugkoppelspoel verwisseld moeten worden. Dan zal uw toestel wél generereen en de geheele ontvangst goed en normaal worden.

Soest.

M. A. H. — Het is niet mogelijk voor iedereen precies de te gebruiken spoelen aan te geven. Ons antwoord was dan ook bedoeld als wegwijzer. Een klein beetje moeite moet iedereen er toch voor over hebben!

De juiste spanning der RE 11 is inderdaad 2.7 Volt. De lamp werkt echter in vele gevallen beter met 3 V. spanning. De levensduur zal bij 2.7 V. wel iets langer zijn.

Dordrecht.

D. O. — Zonder nadere gegevens is het ons onmogelijk te zeggen

waarom uw toestel plotseling niet meer ontvangt. Maar er is niet *allijd* muziek!

C. W. R. — Gemakkelijker genereeren op korte golf wordt in het algemeen verkregen met grooteren telefooncondensator. Het gezoom, dat u hoort bij éénpolige aansluiting der sec. spoel wijst op een isolatie-lek in de antenne.

Hilversum.

P. C. v. L. — Uw vraag is niet te beantwoorden zonder gegevens over uw toestel. Alle in Draadl. Am. Stat. gegeven schema's voor laagfrequent-versterking zijn goed, maar u zult zelf het boek moeten lezen om te weten wat u het beste past.

Hattem.

S. T. A. — Men kan natuurlijk honingraatspoelen breeder maken en met grooteren diameter. Dan is de zelfinductie anders dan van de normale, n.l. grooter.

Wassenaar.

J. Kn. P. — Een laboratorium om de leden het hanteeren van toestellen te leeren, bezit de Ver. helaas niet. De artikelen in R.-E. kunnen u echter helpen om wegwijs te worden. De draden aan het vrije einde eener antenne mogen verbonden zijn. Geparafeerd touw is als hijschtouw goed, maar veroorzaakt vuile handen. De invoer van den schoorsteen langs het rieten dak dient aan een isolator op ijzeren arm afgespannen te worden om het dak niet te raken.

Utrecht.

A. v. d. M. — Dat u wél seinen en geen telefonie ontvangt (enkel draaggolf) is geheel een kwestie van onvoldoende handigheid met de instelling. De loopende artikelenserie in zal u weldra op weg helpen.

Vogelzang.

J. Th. K. — Pertinax isoleert goed. Het waargenomen verschijnsel behoeft niet bepaald op een isolatiefout te wijzen.

Witmarsum.

C. J. W. — Het uitpuzzelen van hetgeen men met die ingewikkelde schakelaars kan doen, is een soort van rebus. U kunt die zelf best oplossen. Maar als u het ons liever laat doen, moet u geduld hebben, tot we er tijd voor vinden.

Deventer.

R. M. — Het is ook ons een raadsel, waarom u wél het genereeren van

WEDSTRIJD

voor het aanwerven

van Abonn  s.

Wij herinneren dat de termijn voor inzending tot en met 15 Mei a.s. is opengesteld.

Voor nadere bijzonderheden verwijzen wij naar de uitgebreide aankondiging voorkomende in Nr. 8 en 9 van ons blad.

De Directie van „Radio-Expres”,
Laan van Meerdervoort 30, Den Haag.

uw buurman's lamp hoort en hij niet het genereeren van uw lamp. Weet u zeker, dat hij overigens goed ontvangt?

Coevorden.

W. J. Th. — Bezwaren tegen celluloid-frontplaat bestaan niet, maar voor groote platen dient het vrij dik te zijn. Voor aansluiting van detector en versterker op zelfde batterijen met verschillende plaatsspanning zie fig. 96, 4de druk, Draadloos Amateur-

station. Een draaicondensator in den *primairen* kring is beslist noodzakelijk. Uw moeilijkheden worden door het ontbreken daarvan veroorzaakt.

Met Heussen-dubbelroosterlampen kunt u in den versterker lekke roostercondensatoren toepassen. Veranderlijk behoeven ze niet te zijn. Uw denkbeeld om twee telefoons in   n hoorn te laten werken, is te verze-zenlijken volgens Radio-Nieuws, jaargang 1921, pag. 278. Zie over de Magnavox R-N. 1922, pag. 185 en

282; 1923, pag. 92. Vroegere exx. zijn uit de bibliotheek der Ver. te krijgen. Aanvragen te richten v. d. Heimstraat 3, den Haag. Een tertiaire cond. dient om het afgestemden plaatkring te werken, wat niet noodig is. Wel is een zeer kleine veranderlijke cond. parallel op den sec. condensator ter fijnregeling van nut.

Kampen.

C. J. B. — De storende vonkzender, verleden Donderdag van 9—11.15 stoorde volgens u den omroep (precies op dezelfde golf) opzettelijk. Waaruit leidt u dit af?

KLEINE ADVERTENTIES.

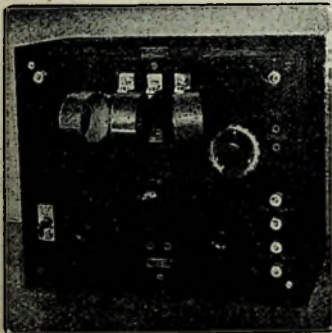
(uitsluitend onder letters; firmanamen mogen er niet in voorkomen).

Prijs 1—5 regels f 1.50; elke regel meer 30 cent, alles bij vooruitbetaling.

Wegens vertrek naar buitenland te koop: secundaire honingraatontvanger op eboniet Koomans schakeling inclusief twee dubbelroosterlampen f 80.— Huth drielamp versterker f 45.— Brieven onder No. R. E. 36 bureau van dit blad.

Ter overname aangeboden prima werkend honingraattoestel op eboniet gemonteerd, Koomans versterking ingebouwd compleet met lampen f 70.— Telefunken C V 53 condensatoren f 20.— Telefunken fijnregel condensator met worminstelling f 20.— Re 16 lampen f 4.75. E V E 178 lampen f 3.— Brieven onder No. R. E. 37 bureau van dit blad.

Radio Technisch Bureau HERM. VERSEVELDT
DEN HAAG, Hugo de Grootstraat 98 en 100. Tel. M. 4969
Zie onze   taloge Hugo de Grootstraat 98 en Hoogewal (bij Noordinde).

klommen. Alles in zwaar nikkelen afwerking.

Ontvangstoestel met Honingraatspoelen, type S. M., voor golven van 250 tot 24000 M. Het toestel bestaat uit een eiken kistje met ebonieten frontplaat, waarin gemonteerd 2 variable condensatoren, schakelaar voor korte en lange golven, 3 spoelhouders, gloeistroomweerstand en aansluit-

Vraagt Uwen leverancier:

MURDOCK CONDENSATORS voor tafelmontage

MURDOCK CONDENSATORS voor inbouw

MURDOCK TELEFOONS, 2000 en 3000 ohms

MURDOCK GLOEIDRAADWEERSTANDEN voor inbouw

Indien ter plaatse niet verkrijgbaar, schrijf dan onder vermelding van het adres van Uwen radio-leverancier, direct aan den importeur:

A. A. POSTHUMUS,
HEERENGRACHT 545—549,
AMSTERDAM.

(Levering geschiedt uitsluitend via den handel.)

NED. RADIOMAATSCHAPPIJ „SECO”
 NASSAU OUWERKERKSTRAAT 3. - Tel. H 513.
 DEN HAAG.

Zwevingstoestellen

MET

„Balance Erreger”

(ZONDER TERUGKOPPELING)

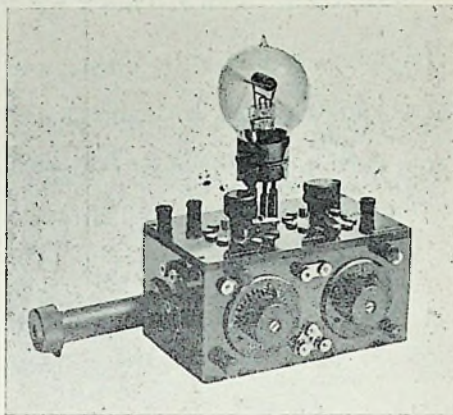
stelsel Schrack Weener

compleet met lampen, variabele condensator,
 en houder voor honigraatspoelen.

Prijs f 90.—.

BESCHIKBAAR.

SMITH & HOOGHOUTD.
 KEIZERSGRACHT 6. Tel. C. 4163.
 — AMSTERDAM. —

MICRODION

(Afmetingen 15 × 9 × 8 cM.)

EENLAMPONTVANGER

voor alle golven met 2 Variable Condensatoren en terugkoppeling.

Door eenvoudig vast- en losdraaien van knopjes zijn 26 schakelingen mogelijk.

Uitvoerige verklaring met schema's wordt bijgevoegd.

Prijs compleet met S. F. R.-lamp f 95.—

Prijs compleet met S. F. R.-lamp, accu, anodebatterij en Brown-telefoon type „F” f 135.—

UIT VOORRAAD LEVERBAAR.

RADIO-ELECTRO TECHN. BUREAU
VAN SANTEN & SCHILLING
 ZWARTJANSTRAAT 69 - ROTTERDAM.

Wij leveren onze toestellen aan verschillende groote ondernemingen. Waarom niet aan U?

1 lampstoestellen met lamp (Philips), 8 spoelen, accu, spanningsbatterij en telefoon . . . f 125.—

2 lampstoestellen als boven met 1 lamp 1. fr. versterking f 150.—

3 lamps als boven met 1 lamp hoog 1 detector en 1 laag frequent f 175.—

Desgewenscht ook 1 detector en 2 laag frequent.

5 jaar garantie. Handelaren korting.

Tevredenheidsbetuigingen ter inzage.

De Theoretische Grondslagen
van Magnetisme en Electriciteit

DOOR

DR. IR. N. KOOMANS.

Prijs f 3.50.

Dit werk is alom bij den Boekhandel verkrijgbaar en na inzending van het bedrag, per postwissel, bij de

Uitgevers-Maatschappij

„s-GRAVENHAGE”

Laan van Meerdervoort 30, Den Haag.